

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Deres ref

Vår ref
23/1809-

Dato
2. oktober 2023

Oppstart av arbeid med byvekstavtale for Nedre Glomma og Kristiansandsregionen

Regjeringen har som mål å videreføre satsingen på byveksttaler til de fem mindre byområdene (Tromsø, Nedre Glomma, Kristiansandsregionen, Grenland og Buskerudbyen), jf. Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP). Det er nylig fremforhandlet et forslag til byvekstavtale for Tromsø.

Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 og Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 3 ble behandlet i Stortinget våren 2023, jf. hhv. Prop. 41 S / Innst. 266 S (2022-2023) og Prop. 88 S / Innst. 357 S (2022-2023). Vi ser det på denne bakgrunn som naturlig å igangsette en prosess med sikte på å forhandle fram en byvekstavtale for disse to byområdene med utgangspunkt i de nylig vedtatte bypakkene.

Samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet ber om at Statens vegvesen utarbeider utkast til forhandlingsmandater som grunnlag for oppstart av forhandlinger om byveksttaler med Nedre Glomma og Kristiansandsregionen. Mandatene vil bli endelig fastsatt av Samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet. Mandatene vil være offentlige. Statens vegvesens forslag til mandater skal ikke være offentlige.

Basert på erfaringer med byveksttalene i de fire største byene legges det opp til å innføre en enklere styringsmodell for byveksttalene i de fem mindre byområdene, jf. også den nylig framforhandlede byveksttalen for Tromsø. Styringen av byveksttalen og den bompengefinansierte bypakken må ses i sammenheng. Det skal ved starten av arbeidet med byveksttaler for Nedre Glomma og Kristiansandsregionen etableres forhandlingsgrupper bestående av Statens vegvesen, Statsforvalteren, Jernbanedirektoratet, kommunene og

fylkeskommunen. Forhandlingsgruppene skal ledes av Statens vegvesen som statens forhandlingsleder. Et omforent forslag til avtaler skal behandles lokalpolitisk i kommunene og fylkeskommunen. Avtaleutkastene skal deretter behandles i regjeringen før endelige avtaler kan inngås.

Arbeidet med mandatene bør ta utgangspunkt i de gjennomførte byutredningene. Rammene for en byvekstavtale framgår i Nasjonal transportplan 2022-2033. Den overordnede målsettingen for byvekstavtalen vil være nullvekstmålet. Trafikktellinger (byindeksen) skal være hovedindikatoren for oppfølgingen. Det er åpnet for at trafikken i avtaleområdene i hovedsak måles i og inn mot de sentrale delene av byområdene der hovedhensynet bak nullvekstmålet er tilstede. Det er viktig at det i arbeidet tas høyde for at resultater skal måles og det må sikres tilstrekkelige systemer for porteføljestyling og for rapportering og kontroll ved bruk av midler og av måloppnåelse.

Mandatene skal utformes slik at det framkommer tydelig at i den endelige avtalen skal alle partenes forpliktelser ha samme konkretiserings- og detaljeringsnivå, og slik at lokale myndigheters økonomiske forpliktelser framgår på samme måte som statens. Departementene ber om at Statens vegvesen samarbeider med Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Agder om utforming av tekst om areal i mandatet for de to forhandlingene.

Byvekstavtalene skal i utgangspunktet ha en varighet på 10 år. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til utgangspunktet for økonomiske rammer for avtalene i forbindelse med statsbudsjettet for 2024. Ytterligere føringer vil kunne bli gitt i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2025-2036. Statens endelige bidrag fastsettes av Stortinget i de ordinære budsjettprosessene.

Partenes forpliktelser skal framgå av avtalene, og det bør framgå at partene kan holde tilbake midler og/eller si opp avtalen dersom øvrige parter ikke følger sine forpliktelser, herunder at utviklingen ikke er i tråd med målsettingen. Før en avtale kan sies opp skal partene i fellesskap drøfte muligheten for andre alternativer enn å si opp avtalen.

Vi ber om utkast til forhandlingsmandater for Nedre Glomma og Kristiansandsregionen innen 15. november 2023.

Med hilsen

Ingun Hagesveen (e.f.)
avdelingsdirektør

Lars Krogset
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Jernbanedirektoratet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Oslo og Viken